

HRY DO LESA A DO PŘÍRODY

Nikdy neuslyšíte: Já už chci domů!

Naděžda Kalábová

Ilustroval Libor Drobný

Hry do lesa a do přírody

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Naděžda Kalábová
Hry do lesa a do přírody – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

HRY DO LESA A DO PŘÍRODY

Nikdy neuslyšíte: Já už chci domů!

Naděžda Kalábová

Ilustroval
Libor Drobny

FRAGMENT

Text © Naděžda Kalábová, 2021
Illustrations © Libor Drobny, 2021

ISBN tištěné verze 978-80-253-5109-3
ISBN e-knihy 978-80-253-5185-7 (1. zveřejnění, 2021)

Obsah

Úvod	4
Pohádkový les	5
Poznáváme přírodu	7
Příroda zblízka	8
Lesní skřítkové	20
Hrajeme si v přírodě	33
Hry se skřítky	34
Hry v přírodě	59
Hry se zvířaty	68
Čteme a tvoříme v přírodě	94
Veršování a pohádky z lesa	96
Hravé tvoření	108

Úvod

Kniha je určena pro práci s dětmi mladšího školního i předškolního věku. Náměty, které zde naleznete, můžete vyzkoušet společně s dětmi v hodinách prvouky jako zpestření výuky, v oblasti zájmového vzdělávání, ve školní družině, ve školce, na táborech, na školách v přírodě či jako náplň kroužku přírodovědného zaměření.

Hry a náměty je důležité vybírat podle dané situace, věku dětí, s ohledem na prostředí, ve kterém se momentálně nacházíte. Veškeré náměty proto lze dětem přizpůsobit anebo také přiměřeným způsobem upravit buď pro hru v přírodě, v lese, nebo v uzavřeném prostoru.

Cílem této knihy je rozvíjet a prohlubovat u dětí pozitivní vztah k přírodě, naučit je správně se k ní chovat, ovlivňovat citový vztah pozorováním rostlin, zvířat i měnící se přírody v jednotlivých ročních obdobích a vypěstovat u nich trvalý zájem a snahu o ochranu přírody. Prostřednictvím nabízených činností, formou zajímavých her děti získají základní poznatky o přírodě, naučí se v ní pohybovat, chovat se ohleduplně, seznámí se s tím, co do přírody nepatří, co se smí a nesmí.

Hry s přírodovědným zaměřením poskytují dětem především změnu, odpočinek, radost a zábavu. Jsou důležitým motivačním prostředkem, činností zaměřenou na rozvoj psychických funkcí, jako je vnímání, pozornost, paměť, představivost a obrazotvornost.

Pohádkový les

Pohádkový les není jen tak obyčejný les. Každý, kdo se do něj podívá, objeví jeho kouzlo a tajemství. Je to místo plné fantazie otevírající cestu k zajímavým možnostem, které rozvíjejí u dětí poznání přírodního prostředí a poskytují jim zajímavé možnosti pro pestrou a mnohotvárnou činnost.

Pohádkové úkoly a hry, které jsou zde uvedeny, rozvíjejí aktivitu dětí, jejich schopnosti, myšlení a pozitivně působí na celou dětskou osobnost.

Co se děje v Pohádkovém lese?

**V lese potkáme milého skřítko,
kterého zaujme každičká kytka.
Skřítek je moudrý, udílí rady,
mezi zvířaty má skvělé kamarády.
Po ránu probouzí se květinová víla,
skřítkovi pomáhá a je velmi milá.
Každý den těší se na veverky,
prochází se po lese, jenž je tak velký.
Když dojdou na louku, kde hraje cvrčků kapela,
víla tančí a domů se vrací za šera.
Při cestě zpátky jim svítí hvězdičky,
co každý večer uspávají dětičky.
Příjemně znaveni jdou potom spát,
krásný sen o lese bude se jim zdát.**

Skřítek Kvítko žije na paloučku ve starém dubovém pařezu a každý den má plno práce. Pečuje o kytičky ve svém okolí, stará se o lesní zvířata, povídá si s broučky a beruškami. Pozoruje, jak létají pestrobarevní motýli, naslouchá zpěvu ptáků, jak šumí voda v potoce. Sleduje, co se každý den v přírodě děje. Celé dny se prochází po lese, sbírá lesní plody a houby, které suší. V zimě z nich potom vaří chutná jídla nebo bylinkové čaje, které mají léčivý účinek.

Od jara do podzimu pomáhá vládci lesa společně s vílou Květinou čistit studánky, barvit lesní ovoce, řešit problémy lesních zvířátek. Každý den ráno brzy vstane, zamává vycházejícímu slunci a vydává se vyšlapanými cestičkami, aby zjistil, co se v jeho blízkosti děje. Pak přivolá vílu Květinu pískáním na kouzelnou píšťalku, která je vyrobena ze vzácného materiálu a vydává tak jemné tóny, že ji nikdo jiný kromě ní neslyší.

Poznáváme přírodu

V této kapitole naleznete náměty se zaměřením na poznávání přírody. Zajímavé úkoly a hry vedou ke vzájemné komunikaci, nabádají k řešení nejrůznějších situací, probouzejí u dětí aktivitu, iniciativu, vnímání, myšlení a řeč. Všechny náměty a činnosti jsou vyzkoušené v praxi a jsou zaměřené na poznávání přírody jako nepostradatelné součásti životního prostředí lidí. Děti se při jejich realizaci naučí chápat zákonitosti a děje v přírodě, řešit a rozpoznat nejrůznější problémy, vyzkoušejí si zajímavé úkoly, netradiční pohybové aktivity v přírodě, získají nové informace, poznatky, dovednosti a zkušenosti, které potom mohou dále rozvíjet.

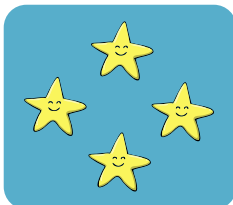
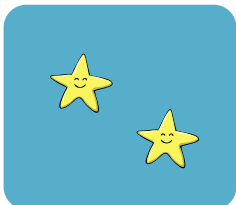
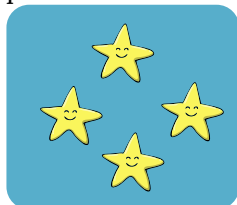
Příroda zblízka

● Noční obloha nad lesem

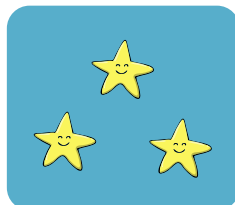
6–8 let

Spočítej kolik hvězdiček bylo na obloze každý týden od pondělí do pátku.

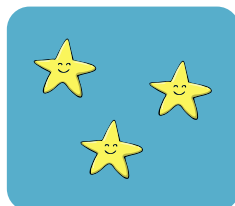
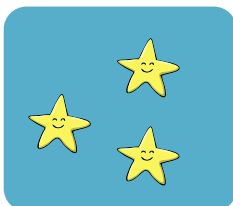
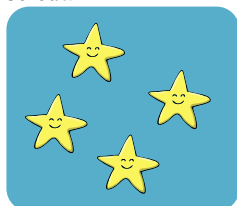
pondělí

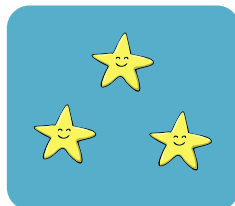
úterý

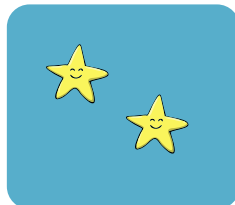
středa

čtvrtek

pátek

● Strašidla

6–8 let

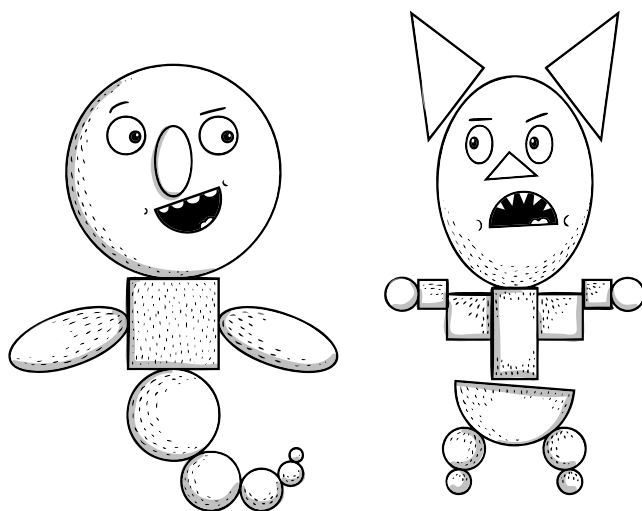
Pomůcky: pastelky, tužka

Strašidla strašila strašilku,
vystrašila ji za chvíli.
Strašilka se vystrašila,

ze stromu dolů pelášila.
Ukryla se pod listí.
Kde je nikdo nezjistí.

Vybarvěte strašidla a spočítejte všechny geometrické tvary.

Děti si přečtou úvodní říkanku o strašidlech. Jejich dalším úkolem je vybarvit obrázky strašidel a spočítat, kolika geometrickými tvary jsou dané obrázky tvořeny.

● Území strašidel

6–8 let

Pomůcky: krepové fáborky

Představte si, že jste neviditelní, a projděte v tichosti vyznačený úsek v lese.

Dospělí označí krepovými fáborky libovolný úsek mezi stromy a děti motivují tím, že se všichni právě nacházejí na území strašidel, před kterými se musí chovat tiše a nenápadně, aby nikoho nezahlédla. Úkolem dětí je projít vyznačený úsek bez mluvení a v podřepu, jako by se staly na okamžik neviditelnými.

● Sen o strašidlech

6–8 let

Pomůcky: psací potřeby, čtvrtka

Představte si, milé děti,
v noci jsem měl divný sen.
V kouzelném lese pod stromy
řádila strašidla celý den.
V tom snu jsem ráno brzy vstal
a do lesa pospíchal.
Ptáci hlasitě pískali,
svou písní mě vítali.

- Nakreslete rozdováděná strašidla.
- Vymyslete těmto svým strašidlům z obrázku jména.
- Napište krátkou pohádku o strašidlech.

● Strašidla v lese

5–8 let

Pomůcky: čtvrtka, pastelky, šišky, kamínky, listy

- Poslechněte si básničku o strašidle a nakreslete k ní svůj vlastní Pohádkový les.
- Při návštěvě lesa vytvořte strašidlo z přírodního materiálu (šišky, listy, kamínky).

Povídala strašidla, že mají ráda povidla.
Švestky ze stromu padají, mlsná strašidla je sbírají.
Pak povidla vaří, všechno se jim daří.
Do sklenic je dávají, při pojídání mlaskají.
Celou pusou od povidel umazanou mají.
Vypadají strašidelně, až dech se mi tají.

Děti si poslechnou říkanku o strašidlech a na základě vlastní fantazie kreslí Pohádkový les, kde řadí strašidla. Své obrázky slovně popíší, okomentují.

● Soutěž strašidel

5–8 let

Pomůcky: papír, nůžky, vodové barvy, pastelky

Vytvořte si svou vlastní strašidelnou masku.

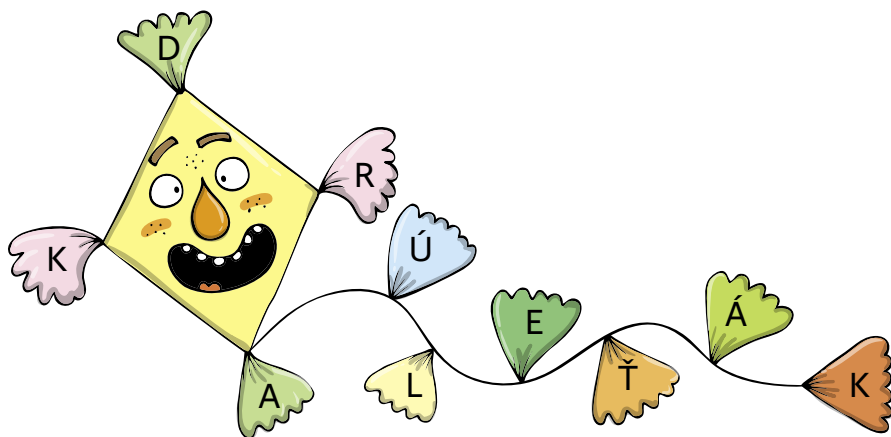
Cílem této aktivity je rozvíjet nápaditost a fantazii. Děti vyrobí masku strašidla, vymyslí mu jméno a představí ho ostatním dětem. Masku mohou vytvářet z nejrůznějších materiálů (např. z papíru). Při výrobě masky z papíru namalují na papír obrys svého obličeje a vystříhnou v něm nůžkami oči. Masku zajímavým způsobem pomalují a dozdobí.

● Písmenkový drak

6–8 let

Pomůcky: psací potřeby

Napište jméno dráčka, kterého vidíte na obrázku.

Dráček letěl nad lesem,
užíval si skvělý den.
Tenhle dráček chytrý byl,
dětem úkol připravil.
Podívej se do obrázku,

hledej odpověď na otázku:
Jak jmenuje se tenhle dráček?
Nehledej v tom žádný háček.
Spěchej, drak teď spí,
čti tiše, ať se nevzbudí.

Řešení: Drak Uleták

● Hod klackem

5–8 let

Pomůcky: klacek, metr (pásmo), papír, tužka

Pokuste se hodit klackem co nejdál.

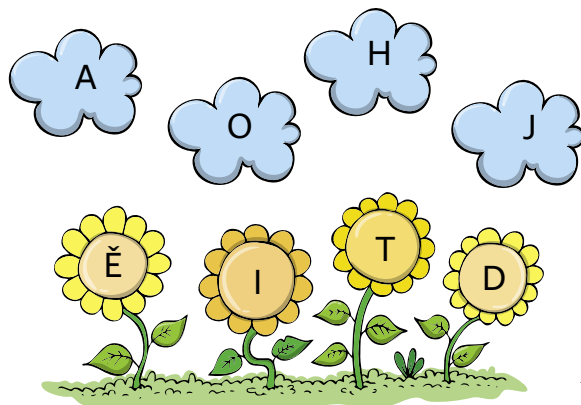
Všichni házejí stejným klackem ze stejného místa. Délku hodu lze měřit metrem.

● Tajný vzkaz v obrázku

6–8 let

Pomůcky: psací potřeby

V obrázku je šifrovaný pozdrav. Vaším úkolem je rozluštit vzkaz.

Řešení: Ahoj děti

● Provázek mezi stromy

8–10 let

Pomůcky: kolíčky na prádlo, provázek

Rozdělte se s kamarády do družstev a připevněte všechny přiřazené kolíčky na natažený provázek.

Dospělí uvážou v lese mezi stromy provázek. Děti rozdělí do dvou družstev se stejným počtem hráčů. Každé družstvo dostane tolik kolíčků na prádlo, kolik je hráčů. Každý tým jinou barvu. Jakmile dospělí zahájí hru, děti běhají po jednom k nataženému provázku a připevňují kolíčky. Družstvo, které se kolíčků zbaví nejrychleji, vyhrává.

Květina s čísly

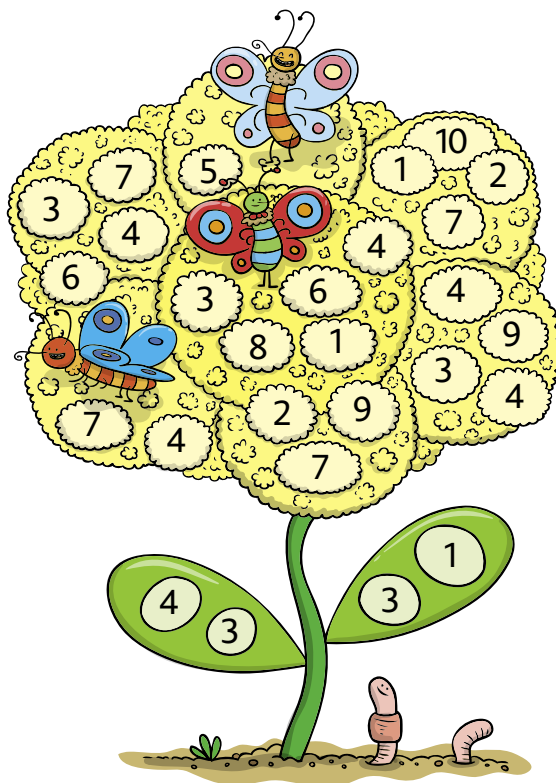
8–10 let

Pomůcky: psací potřeby

- Sečtete všechna čísla na obrázku a výsledek dobře запиšte.
- Sečtete zvlášť všechna sudá a zvlášť všechna lichá čísla.
- Nakonec od výsledku sudých čísel odečtete výsledek čísel lichých.

Cílem této hry je rozvíjet postřeh, rychlost, smyslové vnímání a zároveň procvičovat matematiku zábavnou formou.

Motýli křídly mávají,
na rozkvetlé kytky sedají.
Květiny voní a jsou plné čísel,
zapiš součet, který ti vyšel.

Výsledky: _____

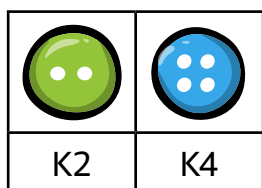
● Knoflíková matematika

8–10 let

Pomůcky: psací potřeby

Určete, kolik je v síti knoflíků se dvěma dírkami a kolik se čtyřmi dírkami.

Dospělí připraví dětem pracovní list, kde je zkratkami znázorněno umístění knoflíků se dvěma nebo čtyřmi dírkami. Jejich úkolem je si dobře prohlédnout rozmístění knoflíků a zapsat správný počet, kolik je na kartě knoflíků se dvěma a kolik se čtyřmi dírkami. Knoflíková síť níže je zjednodušená, každý si ji může doplnit a upravit dle cílové skupiny, se kterou bude aktivitu realizovat. Cílem této aktivity je rozvíjet myšlení a procvičovat matematiku zábavnou formou.

Knoflíková síť 1: Příklad bez rozlišení barev

K2	K4	K4	K4	K2	K4	K2
K4	K2	K2	K4	K2	K2	K2
K2	K2	K2	K2	K4	K4	K2

Knoflíková síť 2: Příklady s rozlišením barev

Obměna: První písmenko znamená barevné rozlišení knoflíků – M – modrý, Z – zelený, O – oranžový.

MK2	OK4	ZK4	ZK4	OK2	MK4	ZK2
ZK4	MK2	OK2	MK4	OK2	ZK2	MK2
ZK2	MK2	ZK2	ZK2	MK4	ZK4	MK2

● Krabičky s knoflíky

8–10 let

Pomůcky: pastelky, pracovní list

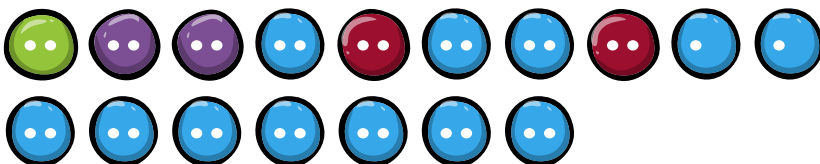
Skřítkové třídili knoflíky a ukládali je po patnácti do krabičky. Ale ne v každé krabičce měli knoflíků patnáct. Dokreslete do každé řady správný počet knoflíků.

Úkolem dětí je domalovat chybějící knoflíky, aby číslo na konci řady odpovídalo počtu knoflíků. Tam, kde je knoflíků více, je tenkou čarou škrtnou. Dospělí mohou vymyslet další řady s jiným výsledným číslem. Cílem této hry je procvičování matematiky zábavnou formou.

15

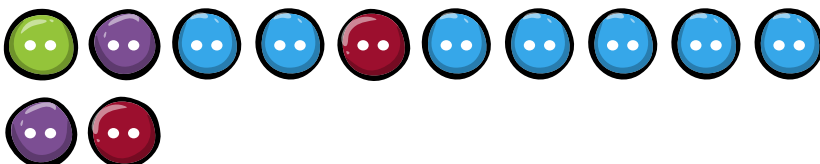
15

15

15

● Sluníčko z knoflíků

5–8 let

Pomůcky: papírový tácek, knoflíky

Z nepotřebných knoflíků vytvořte sluníčko, ale i jiné zajímavé obrázky.

Tvořivá hra s využitím nepotřebného materiálu (knoflíků) nabízí nepřehledné množství obměn. Lze použít knoflíky různých barev, ze kterých mohou děti skládat geometrické tvary, vytvářet matematické příklady, využít je k dotváření nejrůznějších obrázků. Záleží na tom, kolik knoflíků mají dospělí k dispozici. Pokud disponují větším množstvím knoflíků, lze s nimi připravit soutěž ve třídění na čas (například na velké a malé nebo vybírat určitou barvu, velikost, knoflíky se dvěma či čtyřmi dírkami). Navrhovanými aktivitami vedou dospělí děti k vytváření, rozvíjení fantazie, myšlení, procvičování jemné motoriky ruky.

Sluníčko se kouká z výšky,
vidí, jak se honí myšky.
Pavoučka, jak souká nitku,
zajíce, schovaného za kytku.

● Co se děje na paloučku

5–7 let

Vymyslete si svou vlastní pohádku o zvířeti, která bude mít alespoň 6 vět.

Po přečtení vhodné pohádky o drobných živočiších lesní říše zahájí dospělí s dětmi diskuzi o tom, jak zvířata ve volné přírodě žijí, čím se živí, jak se rozmnožují. Potom dají dětem za úkol vymyslet pohádku o jakémkoli zvířeti, která bude mít alespoň 6 vět. Jakmile ji malí pisatelé vytvoří, prezentují ji před ostatními dětmi. Dospělí hodnotí obsah a zápletku vytvořené pohádky.

Příklady názvů pohádek:

- O žabí princezně
- O královně mravenišť
- O myším princovi
- O jestřábím králi
- O loupeživém rádci

● Stromy plné fantazie

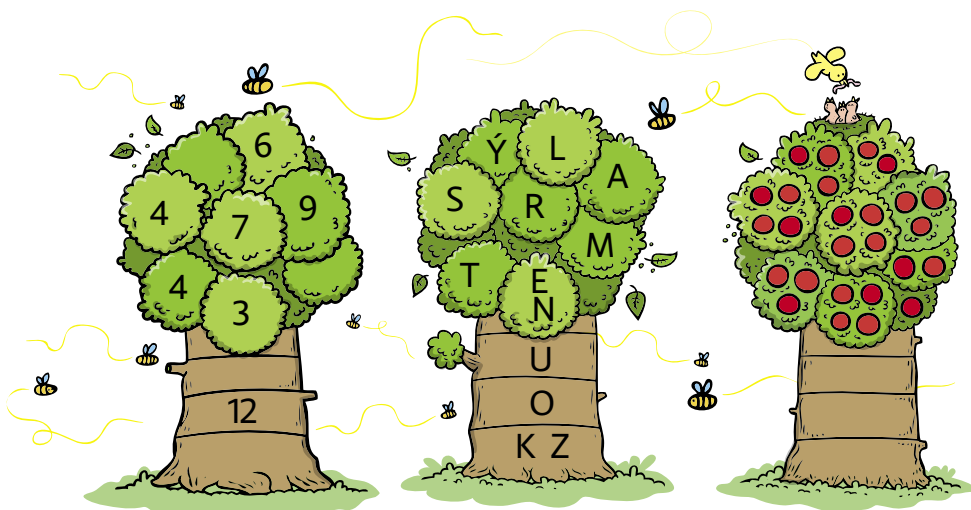
7–8 let

Pomůcky: psací potřeby

Na obrázku vidíte tři čarovné stromy, které nakreslila lesní víla. Vezměte si tužku, chvíli přemýšlejte a poté správně vyřešte dané úkoly.

Úkoly:

- Sečtete všechna čísla, která vidíte na obrázku 1, a napište výsledek.
- Vypište z obrázku 1 všechny násobky čísla 3.
- Vypište všechna sudá čísla, která vidíte na obrázku 1.
- Sestavte dvě slova z písmen, která vidíte na obrázku 2.
- Spočítejte všechna kolečka, která najdete na obrázku 3.
- Vypište z obrázku 1 čísla, která jsou dělitelná dvěma.
- Sestavte ze slov v obrázku 2 alespoň tři názvy zvířat.
- Sestavte ze slov v obrázku 2 alespoň tři jména (dívčí nebo chlapecká).

Strom s čísly
(1)

Strom s písmeny
(2)

Strom s kolečky
(3)

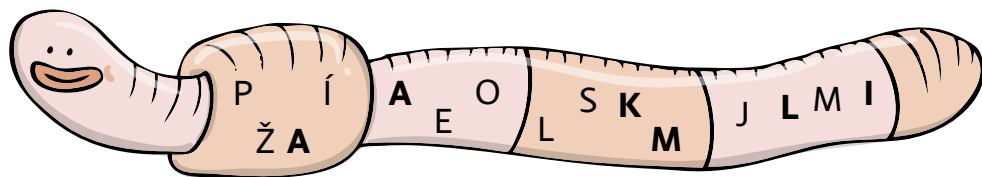
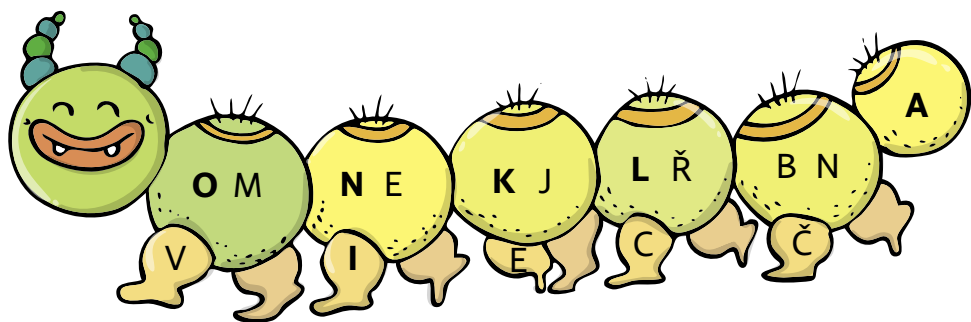
● Co se děje v lese?

7–8 let

Pozorně si prohlédněte písmena, která vidíte na obrázku žížaly i stonožky, a vyhledejte tučně vytištěná písmena. Když je správně seřadíte, zjistíte jména obou zvířat.

Po lese se toulala písmenková žížala.
Potkala tam stonožku a šlápla jí na nožku.
Pardon, řekla žížala, já jsem ale nechtěla.
Když tak na ni koukala, strašně se jí líbila.
Věřte mi to nebo ne, byly si dost podobné.

Je to ale kámoška, písmenková stonožka.
Bydlí v lese pod listy, nemá ráda turisty.
Hlídá svoje písmenka, našlapuje zlehýnka.
Je to ale vážná věc, uhlídat je musí přec.

Řešení: stonožka Olinka, žížala Kamila

● Jak vysadit strom?

7–8 let

Skřítkové popsali v dopise, jak máte postupovat, když chcete vysadit strom.

Dospělí si spolu s dětmi přečtou dopis od skřítků a společně se vydají do lesa. Zároveň si povídají o stromech a o tom, jaké podmínky stromy potřebují, aby vyrostly. Děti odhadují, kolik let trvá, než takový lesní strom vyroste.

Milé děti,

Pokud si chcete vykoušet zasadit strom, vydejte se do lesa a najděte pod stromem šišku. Šišku nechtejte v teple několik dní a počkejte, až se otevře. Po otevření je možné vyklepat semínka, která zasadíte. Když budete semínko zalévat, vyroste semenáček.

Strom

Stromy se skládají z kořenů, kmene, koruny, kůry, větví a listů. Strom je živý organismus a potřebuje ke svému růstu vodu a výživu. Vyživuje se mízou, aby rostl silný a velký. Z půdy se voda dostává kmenem do všech větví a větviček. Pomocí slunečních paprsků produkují listy sladkou mizu. Míza se vrací ke kořenům, slouží k růstu listů a nového dřeva. Stromy se dělí na jehličnaté a listnaté.

● Písmenková šifra

8–10 let

Rozluštěte vzkaz, který vám poslali lesní skřítkové, a zároveň v něm opravte chyby.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A	B	C	Č	D	Ď	E	F	G	H	CH	I	J	K	L	M	N
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Ň	O	P	Q	R	Ř	S	Š	T	Ť	U	V	W	X	Y	Z	Ž

Vzkaz

24	29	32	16		11	19	29	1	17	12	16		16	28	34	7	16	7
11	22	1	17	12	26		20	23	12	22	19	5	28					

Řešení: Svým chováním můžeme chránit přírodu.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Hry do lesa a do přírody.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.